

“DEFTER BEYAN SİSTEMİ”NE JET HIZIYLA GEÇİLİYOR...

17 ARALIK GÜNÜ BİR TEBLİĞ YAYINLANDI. BU TEBLİĞLE, SERBEST MESLEK ERBABI, İŞLETME HESABI ESASINA GÖRE DEFTER TUTAN MÜKELLEFLER İLE BASİT USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN YENİ BİR ELEKTRONİK UYGULAMAYA GEÇİLECEĞİ DUYURULDU. HEM DE HEMEN, 1 OCAK'TA BAŞLIYOR! ADI “DEFTER-BEYAN SİSTEMİ”. BU MÜKELLEFLER DEFTERLERİNİ ELEKTRONİK ORTAMDA TUTACAKLAR, FATURA VE SERBEST MESLEK MAKBUZU GİBİ BELGELERİ BU SİSTEM ÜZERİNDEN ELEKTRONİK OLARAK DÜZENLEYEBİLECEKLER.

Mali İdare'nin elektronik uygulamaları dur durak bilmiyor. Biri olacak derken, hazırlıklar yapılırken başka bir uygulama ile tanışıyoruz. Kapsamlı olarak e-beyanname ile başladığını kabul edebileceğimiz elektronik uygulamalar, e-faturlar ve ardından e-defter ve e-arşiv uygulamalarıyla devam etti.

Geçtiğimiz aylarda yine bu köşemizde konu etmiştik. Taslak bir tebliğ ile elektronik belgelere, e-irsaliye, e-müstahsil makbuzu ve e-serbest meslek makbuzunun ilave edilmesi öngörülmüştü. Nitekim bu tebliğ yayımlandı ve 2018'in başından itibaren belirtilen belgelerin elektronik olarak düzenlenmesi, saklanması ve ibrazı uygulamasına geçiliyor. İlgili mükelleflerin bu sisteme dahil olma zorunluluğu bulunmuyor. İsteyen mükellefler söz konusu belgeleri 2018 başından itibaren elektronik olarak düzenleyebilecekler.

Bu uygulama ihtiyarı hale geldi derken, aynı gün (17 Aralık) yayımlanan bir başka tebliğle serbest meslek erbabı ile bazı esnaf için yeni bir elektronik uygulamaya geçileceği duyuruldu. Hem de hemen! Adı “Defter-Beyan Sistemi”.

Bu yazımızda, tüm serbest meslek erbabı ile işletme esasına ya da basit usule göre defter tutan ticaret erbabi-

nı ilgilendiren “Defter-Beyan Sistemi”ne değineceğiz.

KAPSAMA GİRENLER

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) tarafından geliştirilen “Defter-Beyan Sistemi”, serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi mükellefleri kapsıyor.

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler ile gelirleri sadece ücret, gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı ile diğer kazanç ve iratlardan veya bunların birkaçından veya hut tamamından oluşan gelir vergisi mükellefleri bu sistemi kullanamıyor.

İŞLEMLER

Adından, bu mükelleflerin sadece defterlerinin elektronik olarak tutulacağı anlaşılabilir. Ancak sistem bu kadar dar kapsamlı değil, birçok işlemin elektronik olarak yapılabilmesine olanak sağlıyor. Buna göre “Defter-Beyan Sistemi”ne dahil olan mükellefler;

■ Kayıtlarını elektronik ortamda tutabilecek,

■ Defter tutmak zorunda olanları defterleri bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulacak ve saklanacak,

■ Vergi beyanamesi, bildirim ve

dilekçeler elektronik ortamda verilebilecek,

■ Elektronik ortamda belge düzenlenebilecek.

YILBAŞINDA BAŞLIYOR

Serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin “Defter-Beyan Sistemi”ni kullanmaları zorunlu.

Basit usule tabi mükellefler ile serbest meslek erbabı (noterler ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar hariç) için bu zorunluluk 1 Ocak 2018'de başlıyor. Diğer mükellefler ise bir yıl sonra yani 1 Ocak 2019'dan itibaren sistemi kullanmaya başlayacaklar.

BAŞVURU

Bu sistemi kullanmak zorunda olan mükelleflerin, kullanmaya başlayacakları takvim yılından önceki ayın son gününe kadar (2018 yılı için 31 Aralık 2017 oluyor) (bugün dahil) başvuruları gerekiyor. Başvurular, www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden veya gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesi aracılığıyla yapılabilir.

Ancak yılbaşına çok az bir süre kaldığından olacak, başvuru için sadece bu yıla özgü ek süreler verilmiş durum-

da. Buna göre 2018 yılı başından itibaren sistemi kullanmaya başlayacak olan serbest meslek erbabı 31 Aralık 2017 tarihi yerine Ocak 2018 sonuna kadar başvurularını yapabilecekler. Basit usule tabi olan mükellefler içinse altı aylık ek başvuru süresi verilmiş durumda. Bunlar da, 30 Haziran 2018 tarihine kadar ilgili başvuruyu yapabilecekler.

Sistemin kullanılmaya başlanmasından sonra mükellefiyet tesis ettiren ve bu sistemi kullanmak zorunda olan mükelleflerin ise işe başlama bildirimini verildiği günü izleyen yedinci iş günü mesai saati sonuna kadar gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine başvurmaları gerekiyor.

KİMLER BAŞURABİLİR?

Yukarıdaki başvuruyu, kapsama giren mükellefler kendileri yapabilecekleri gibi elektronik beyanname gönderme konusunda sözleşme imzaladıkları meslek mensuplarına da yaptırabilirler. Ayrıca basit usulde vergilendirilen mükelleflerle "Defter-Beyan Sistemi Kullanımı Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" imzalamış olan meslek odalarının başvurusu da kabul ediliyor.

SİSTEME GİRİŞ ŞİFRESİ

Defter-Beyan Sistemi'ne kullanıcı kodu veya TC Kimlik Numarası ve şifre bilgileri kullanılarak www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden giriş yapılabilir. 17 Aralık 2017'den önce, elektronik beyanname gönderebilmek için vergi dairelerinden temin edilen kullanıcı kodu ve şifre bilgisi ile de sisteme giriş yapılabilmesi mümkün.

Şifresi olmayanlar ise gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine başvurarak ilgili formu doldurup sisteme giriş şifresi alabilirler.

DEFTERLER

Defter-Beyan Sistemi üzerinden, serbest meslek kazanç defteri, işletme defteri, çiftçi işletme defteri, amortis-

man defteri, envanter defteri, damga vergisi defteri, ambar defteri ile bitim işleri defteri elektronik ortamda tutulabilir.

KAYIT SÜRESİ

İşlemlerin defterlere kaydında da özel bir süre belirlenmiş durumda. Buna göre işlemlerin, ait oldukları aya ilişkin KDV beyannamesinin verilmesi gereken son güne kadar sistem üzerinde defterlere kaydedilmesi gerekiyor. Takvim yılının son ayına ait kayıtlar ise takvim yılına ait gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken son gün saat 23:59'a kadar yapılabiliyor.

Basit usule tabi mükelleflerin üçer aylık kayıtlarının ise izleyen ayın sonuna kadar sisteme kaydedilmesi gereki-

yor. Ancak bu mükelleflerin 30 Nisan 2018 tarihine kadar kaydedilmesi gereken alış ve giderleri ile satış ve hasılatlarına ilişkin üç aylık kayıtlar 31 Temmuz 2018 tarihine kadar sisteme kaydedilebilecek.

YANLIŞ KAYITLAR

Defter ve kayıtlara rakam veya yazıların yanlış girilmesi durumunda, kayıt zamanına ilişkin olarak belirlenen süreler zarfında, sistem üzerinden yanlış kayıt güncellenebiliyor veya iptal edilerek doğru kayıt aynı yöntemle tekrar girilebiliyor.

DEFTERLERİN TASDİKI

Defter-Beyan Sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tutulan defterlerin

açılış onayı;

■ İlk defa veya yeniden işe başlama ile sınıf değiştirme hallerinde kullanılmaya başlamadan önce,

■ İzleyen faaliyet dönemlerinde ise defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk gününde,

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik olarak yapılacak. Bu onay, Vergi Usul Kanunu'nda öngörülen tasdik hükmünde.

Ayrıca bu defterler için bir de kapanış onayı getirildiğini görüyoruz. Defterlere, ait oldukları takvim yılının son ayını takip eden dördüncü ayın sonuna kadar (ertesi yılın nisan ayı sonu) yine Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda kapanış onayı yapılacak.

BELGE DE DÜZENLENEBİLİYOR

Yukarıda belirtmiştik. Bu sistem sadece defterlerin elektronik olarak tutulması için değil. Bunun yanında sistem üzerinden beyannameler elektronik olarak verilebildiği gibi fatura ve fatura yerine geçen belgeler, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, sevki irsaliyesi ve benzer diğer belgeler de bu sistem üzerinden/vasıtasıyla elektronik olarak düzenlenebilecek.

İlk bakışta görebildiğimiz özellikli durumlar bunlar. Konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalar ve uygulamada ortaya çıkan sorunlarla ilgili olarak hazırlanan kılavuzlar www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden yayınlanacak. Takip etmekte fayda var.

Bu sistemin, kullanılmaya başlandıktan sonra kolaylıklar getireceği, kayıt dışı ekonomi ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi ve vergiye gönüllü uyum seviyelerinin artırılması açısından yararlı olacağı açık. Ama keşke bu kadar aceleyle getirilmeseydi. Sadece mükelleflere değil meslek mensupları ve ilgili odalara da hazırlanmak için daha uzun bir süre verilmemiş olmasından dolayı, herkesi zor durumda bırakacak gibi gözüküyor.